

TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO FLEVOLAND

ACHTERGROND

Het samenwerkingsverband van de Provincie Flevoland bestaat uit een divers aantal partijen. Zo zijn 17 ondernemers op het gebied van techniek betrokken bij het project. Bij aanvang namen alle onderwijspartners in Flevoland (16 vmbo-scholen en 3 mbo-instellingen) deel aan het project. Tot slot zijn 2 overheidspartijen en een overkoepelende partij direct betrokken. Het partnerschap van deze direct betrokkenen wordt via de netwerken van de partijen direct ingezet voor de bredere ambities van de gehele regio. Iedere partij heeft haar eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid in dit project:

Ondernemers: samenwerking bedrijfsleven–onderwijs, imago van de techniek en samenhangende profilering van de onderwijsinstellingen.

Onderwijspartners: profilering van de onderwijsinstellingen in samenhang met het beroepsimago, inrichting van een passend onderwijsaanbod gericht op toekomstige ontwikkelingen en uitvoering van het onderwijs (in samenwerking met de bedrijven).

Overheidspartijen: bieden van ondersteuning bij de activiteiten aan de betrokken bedrijven en onderwijsinstellingen, stimuleren van focus in de activiteiten en ondersteunen bij kennisdeling en kennisuitwisseling.

In de regio Flevoland was het Technocentrum de drijvende kracht achter deelname aan het Tib-programma. Organisatorisch is het programma oorspronkelijk opgedeeld in 6 deelprojecten, die recht doen aan de bedrijvigheid die in de desbetreffende regio plaatsvindt en de historische onderwijscontext.

SAMENWERKING IN DE REGIO

De samenwerking –of verbinding- in de regio Flevoland is ontstaan vanuit het Technocentrum. Voor deelname aan het Tib programma was het onderlinge contact te kenschetsen als incidenteel. Initiatieven, regio's of onderwijsinstellingen hadden onderling weinig samenhang. Er was sprake van beperkte, niet structurele afstemming op het niveau van de regio, bijvoorbeeld op basis van macrodoelmatigheid. Dit gebrek aan afstemming en focus was ook te zien aan de wijze waarop het bedrijfsleven betrokken was.

Het Tib programma heeft hier een heldere, aansprekende lijn in aangebracht. De onderlinge contacten tussen de partijen zijn geïntensiveerd en er is sprake van een meer overkoepelende benadering van het techniekonderwijs in de regio. In de relatie tussen het vmbo en het mbo is sprake van een fundamentele verandering, welke de basis vormt voor (toekomstige)samenwerking, in plaats van bilateraal multilateraal. Deze samenhang is ook sterk in de uitvoering te zien, bijvoorbeeld doordat docenten vanuit verschillende onderwijsinstellingen en regio's fysiek bij elkaar komen en van elkaar willen leren. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen het MBO Lelystad en het Arcuscollege, waar docenten wederzijds les geven en faciliteiten gezamenlijk worden benut. Opmerkelijk hierbij is dat op uitvoerend niveau al ruim twee jaar samengewerkt wordt, terwijl dit op bestuurlijk niveau pas sinds kort 'georganiseerd' is. Binnen de stuurgroep is stevige ontwikkeling ingezet om de verantwoordelijkheid en het proces strakker bestuurlijk in te zetten. Dit is in afgelopen jaren sterk gegroeid waarbij op dit moment verantwoordelijkheid van bestuurders wordt genomen. Het Tib programma heeft als katalysator gewerkt in de versterking van de samenhang en de gezamenlijke focus die nodig is om het techniekonderwijs verder te krijgen.

MACRODOELMATIGHEID

Het onderwerp macrodoelmatigheid staat op de agenda van de schoolbesturen. In de regio wordt gesproken over keuzes op het gebied van macrodoelmatigheid die voortvloeien uit de intensivering van de samenwerking en de gezamenlijke regiovisie. In een aantal regio's zijn afspraken gemaakt over macrodoelmatigheid zoals bij de opleidingen agro&techniek en composiet in de Noordoostpolder en Lelystad. Hierbij is in onderling overleg gekeken naar een goede aansluiting met het de vraag uit het (lokale)bedrijfsleven én naar elkaars aanbod. Een andere ontwikkeling is het opzetten van een opleiding in Almere op het snijvlak van techniek en de zorg.

Kortom op het onderwerp van macrodoelmatigheid zijn in een aantal regio's concrete stappen gezet op dit onderwerp waar de vraag uit het lokale bedrijfsleven leidend is voor de verdeling/invulling van de opleidingen. In een aantal andere regio's is men echter nog niet zover, hier vormt het, binnen hun eigen dynamiek en snelheid, wel onderdeel van de bestuurlijke onderwijsagenda.

DOORLOPENDE LEERLIJNEN

De ontwikkeling van de doorlopende leerlijnen (technologieroute en vakmanschapsroute) verschilt sterk per regio. Twee deelprojecten zijn voortijdig beëindigd, maar die hadden geen technologieroute of vakmanschapsroute in hun doelstellingen opgenomen. In de vier regio's hard aan de weg gewerkt om doorlopende leerlijnen tot stand te brengen.

Ten aanzien van de vakmanschapsroute is een sterke verbinding gelegd tussen het Vakcollege NOP en het ROC Friese Poort (regio Noordoostpolder). Hierbij wordt aangehaakt bij het profiel PIE welk sterk aansluit op het profiel van het lokale bedrijfsleven. Een ander voorbeeld is te vinden in de Technocampus Lelystad (ROC Lelystad & Vakcollege ISG Arcus) waar gewerkt wordt aan het opzetten van alle vakopleidingen. Op dit moment wordt gesproken over een concrete invulling van de vakopleidingen, oa. bouw en metaal. Doel is om op 1 augustus 2016 dit aan te kunnen bieden aan leerlingen.

Met betrekking tot de technologieroute is de opleiding Middenkader Engineering bij het mbo College Almere volledig vernieuwd. Hierbij is heel goed geluisterd naar de wensen van het bedrijfsleven om een aantrekkelijk, aansprekend onderwijsaanbod te realiseren. De vernieuwing wordt doorgezet met het ontwikkelen van een cross-over tussen techniek en zorg. De technologieroute voor de bouw in de Noordoostpolder vraagt nog nadere afstemming tussen de scholen. Bij het deelproject Lelystad is geen technologieroute.

BETROKKENHEID BEDRIJFSLEVEN

Een belangrijk onderdeel van het Tib programma in de regio is de samenwerking met het bedrijfsleven. Waar dit voor het Tib programma vooral besloten lag bij de individuele onderwijsinstellingen is dit de afgelopen jaren naar een hoger niveau opgeschaald. Vanuit elk van de regio's wordt gekeken naar specifieke behoeften per regio in samenspraak met het bedrijfsleven. Bedrijven zijn in een tweetal regio's de aanbieders van opleidingen. Oa. In de Noordoostpolder en in Almere is het bedrijfsleven sterk betrokken bij de invulling van het onderwijsprogramma van de composiet opleidingen. In Almere heeft het bedrijf Schaap Composites recent zelf de lead genomen in de invulling van het opleidingsprogramma in samenwerking met het mbo engineering (composiet en watersport). Eenzelfde voorbeeld is terug te vinden in de Noordoostpolder waar ROC Friese Poort met het Instituut voor Composiet Ontwikkeling (ICO) de opleiding composietverwerker niveau 2/3 aanbiedt

PROFESSIONALISERING DOCENTEN

Docentprofessionalisering is een onderwerp waar vanuit regionale initiatieven kleinschalig in wordt geïnvesteerd (bijvoorbeeld in docentstages). Een mooi voorbeeld van een initiatief hierbij is het Vakcollege in de Noordoostpolder waar vier docenten op stage zijn geweest en hebben meegelopen op de werkvloer (met

een concrete leeropdracht). Een ander voorbeeld komt uit de regio Almere waar docenten bij KLM hebben rondgelopen over nieuwe vraagstukken in het technisch onderhoud. Het onderwerp docentprofessionalisering vormt een gespreksonderwerp in de regio Flevoland, waar nog nadrukkelijker in geïnvesteerd kan worden.

GEZAMENLIJKE TECHNIEKPROMOTIE

De regio Flevoland kent per regio/sector, ook al voor het Tib programma, een keur aan initiatieven op het gebied van techniekpromotie. Voorbeelden zijn het Betafestival in Zeewolde, de Robodomododag (Robotisering), bezoeken aan Walibi (opdracht achter de schermen). Binnenkort komen de verschillende onderwijsinstellingen van het VMBO en MBO bij elkaar om een nieuw technetplan uitvoeringsplan op te stellen. In een sfeer van gezamenlijkheid wordt gekeken naar manieren om (regio-overstijgend) kennis te delen en projectmatig te werken aan het promoten van techniek. Op deze schaal, en met deze insteek is nog niet eerder gesproken over dit onderwerp. De stuurgroep zet, vanuit een sterk gevoelde eigen verantwoordelijkheid, druk om de plannen van het papier af te halen en in de uitvoering te trekken.

BIJVANGST TOPTECHNIEK

Het Tib-programma heeft sterk bijgedragen aan het overstijgen van de 'waan van de dag' en het faciliteren van de onderlinge samenwerking. Ontwikkelingen die voor het Tib-programma niet vanzelfsprekend waren voor onderwijsinstellingen. Bijvangst is dat partijen veel meer openstaan om elkaar op te zoeken, samen te werken en inhoudelijk af te stemmen (kennisdeling). Al is een aanjager hierbij wel gewenst.

TOEKOMSPERSPECTIEF

De afgelopen periode zijn in de meerderheid van de regio's aansprekende resultaten geboekt, voortvloeiend uit het Tib programma. Ondanks een aantal vertragende factoren is er een mooie voedingsbodem tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheden gelegd om gezamenlijk verder te gaan met techniekonderwijs. In de stuurgroep is het (bestuurlijk)commitment uitgesproken om hoe dan ook door te gaan met het aantrekkelijk maken van techniekonderwijs in Flevoland en de resultaten –so far- verder uit te bouwen. Het inzicht is ontstaan bij de (meerderheid van de) onderwijsinstellingen om samen te bouwen aan techniek.

Het opstellen van een nieuwe, aangescherpte regiovisie geeft een nieuwe impuls om de partijen bij elkaar te brengen en om ontwikkelingen binnen het bedrijfsleven (en de macrodoelmatigheid) op een hoger niveau verder te brengen. Het Tib programma vervult een rol die het Techniepact niet invult. Een andere ontwikkeling is die van het servicepunt techniek (van de provincie). Dit servicepunt vervult thans een rol in de verbinding op het gebied van arbeidsmarkt (van werk naar werk). Er is bij de provincie een wens om het onderwijs hier aan te koppelen.